

POSTANOWIENIE Z DNIA 25 MARCA 2009 R.

V KZ 8/09

Wniesienie osobistej kasacji przez skarżącego wraz z wnioskiem o wyznaczenie obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, obliguje prezesa sądu (art. 93 § 2 k.p.k.) do merytorycznego rozpoznania wniosku w oparciu o przepis art. 78 § 1 k.p.k. Przy rozstrzyganiu o jego zasadności, niedopuszczalna jest antycypacja możliwych dalszych czynności obrońcy, wykonywanych w ramach kompetencji przewidzianych w art. 84 § 3 k.p.k.

Przewodniczący: sędzia SN R. Sądej.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu, bez udziału stron, w dniu 25 marca 2009 r., po rozpoznaniu w sprawie Adriana B., skazanego wyrokiem łącznym, zażalenia skazanego na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału IV Karno – Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 stycznia 2009 r., o odmowie przyjęcia kasacji osobistej od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 5 listopada 2008 r.,
na podstawie art. 530 § 3 k.p.k.

postanowił uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Prezesowi Sądu Okręgowego w P. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Adrian B., z zachowaniem terminów przewidzianych w art. 524 § 1 k.p.k., złożył wniosek o doręczenie odpisu wyroku Sądu Okręgowego, a następnie wniósł osobiście sporządzoną kasację wraz z wnioskiem o wyznaczenie obrońcy z urzędu „w celu podpisania jego kasacji lub sporządzenia nowej”.

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodniczący Wydziału odmówił przyjęcia kasacji uznając, że jest ona niedopuszczalna z mocy ustawy. Uzasadniając to stanowisko Przewodniczący stwierdził, że wprawdzie wyrokiem łącznym wymierzono skazanemu bezwzględną karę pozbawienia wolności, ale wobec faktu, iż w apelacjach podniesione były jedynie zarzuty dotyczące niewspółmierności kary łącznej i tylko takie same zarzuty podniósł w swej kasacji skazany, a nie wskazał uchybień z art. 439 k.p.k., to jest to kasacja niedopuszczalna z mocy ustawy, jako sprzeczna z art. 523 § 1 *in fine* k.p.k.

W tym samym zarządzeniu Przewodniczący odmówił wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu, uznając jego wniosek za bezprzedmiotowy, a to wobec niedopuszczalności kasacji z mocy ustawy.

W zażaleniu na odmowę przyjęcia kasacji Adrian B. podniósł, że jego kasacja wcale nie ograniczała się do podniesienia zarzutu niewspółmierności kary, a podnosiła inne zarzuty, w tym naruszenia art. 443 k.p.k.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie było zasadne, choć nie z tych powodów, na jakie powołał się skarżący.

Zgodnie z art. 526 § 2 k.p.k. w postępowaniu kasacyjnym obowiązuje tzw. przymus adwokacki. Oznacza to, że kasacja sporządzona osobiście przez skazanego nie spełnia wymagań formalnych i nie może zostać przyjęta. Jednakże, nie z tego powodu w zaskarżonym zarządzeniu odmówiono jej przyjęcia. Przewodniczący arbitralnie przyjął, że ta osobista kasacja podnosi wyłącznie zarzut niewspółmierności kary i dlatego jest niedopuszczalna z mocy ustawy, co również było powodem odmowy wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Stanowisko wyrażone w zaskarżonym zarządzeniu było oczywiście błędne. Po to ustawodawca w postępowaniu kasacyjnym ustanowił przymus adwokacki, aby ten nadzwyczajny środek zaskarżenia sporządzany był przez profesjonalistów, należycie znających procedurę karną i potrafiących właściwie formułować zarzuty kasacyjne. Z faktu, że w osobistej „kasacji” skazany nie podniósł, czy nie sformułował należycie właściwych zarzutów, nie można przecież wnosić, że nie mógłby tego uczynić ewentualnie wyznaczony obrońca z urzędu. To, że w apelacjach podniesione zosta-

ły jedynie zarzuty dotyczące niewspółmierności kary, w żadnym razie nie upoważnia do wniosku, iż i kasacja tylko na takich może być oparta.

Wniesienie osobistej kasacji przez skarżącego wraz z wnioskiem o wyznaczenie obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, obliguje prezesa sądu (art. 93 § 2 k.p.k.) do merytorycznego rozpoznania wniosku w oparciu o przepis art. 78 § 1 k.p.k. Przy rozstrzygnięciu o jego zasadności, niedopuszczalna jest antycypacja możliwych dalszych czynności obrońcy, wykonywanych w ramach kompetencji przewidzianych w art. 84 § 3 k.p.k. Twierdzenie, że w tej sprawie obrońca mógłby podnieść jedynie zarzuty dotyczące niewspółmierności orzeczonej kary łącznej, nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Jeśliby natomiast prezes sądu doszedł do wniosku, że nie ma podstaw do wyznaczenia obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, to i tak na tym etapie nie mógłby odmówić przyjęcia kasacji osobistej. Kasacja taka bowiem, jako dotknięta brakami formalnymi, wymagałaby wezwania skazanego do usunięcia jej braków na podstawie art. 120 § 1 k.p.k., dając możliwość ustanowienia obrońcy z wyboru (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2002 r., III KZ 87/01, Lex nr 51806).

W tym stanie rzeczy zaskarżone zarządzenie, jako rażąco błędne musiało zostać uchylone, a sprawę należało przekazać Prezesowi Sądu Okręgowego w P. do ponownego rozpoznania, w toku którego, rzecz jasna, konieczne będzie prawidłowe procedowanie w ramach tzw. czynności okołokasacyjnych.